

Titel

Fucking Funeral

Manchet

Monty Pythons står for mange for kulsort humor og en enorm intelligens. Humoren var båret af ironi og ganske galskab. Men gruppens fornøjelige gemyt blev testet da et af gruppens medlemmer – Graham Chapman – døde i 1989. John Cleese holdt en mindeværdig tale fyldt med Monty Pythons og Chapmans ånd.

Kredit

Jens Koed Madsen, redaktør på RetorikMagasinet

Billede

?????

Side 3-tekst

En begravelse er en højtidelig ceremoni for de fleste. Men alligevel formår John Cleese at forbande sin ven og bande højlydt gennem sin gravtale. RetorikMagasinet har set nærmere på hvornår genrebrud kan være et helt passende svar.

Brødtekst

I 1989 døde Graham Chapman af kræft. Han var medlem af den britiske humorgruppe Monty Pythons der fra '69 til '83 havde forarget og fornøjet først den britiske og senere den ganske verdens befolkning. Man burde måske rettere sige at gruppen både fornøjede og forargede. For film som "Life of Brian" og "Monty Pythons Quest for the Holy Grail" samt deres komedieshow "The Flying Circus" sørgede for at de seks komikere blev genstand for religiøse debatter såvel som enorm kultdyrkelse – det er også sigende for gruppens indflydelse at tre ud af de seks medlemmer er blevet optaget på "The Comedian's Comedian"-listen over de 50 mest indflydelsesrige og talentfulde komikere nogensinde. I dag regnes gruppen for en af de mest betydningsfulde komikersammenslutningerne nogensinde.

Selvom gruppen seks år forinden var gået hver deres vej, var de resterende fem venner til stede ved begravelsen, og alle holdt de en tale til Chapmans ære og minde. Desuden sang gruppens medlemmer sangen "Always Look on the Bright Side of Life" hvor de forsøger at se mere lyst på både livet og døden. John Cleese kendte Chapman helt tilbage fra deres universitetstid hvor de sammen lavede teater.

I gruppen var Chapman kendt for altid at ville trække vitserne og deres sketches så langt ud som det kunne lade sig gøre. I selve talen får vi da også nogle temmelig vilde historier om Chapmans adfærd, og man kan fornemme hvad både Cleese og formentlig

resten af de pårørende vil huske ham for. Han var desuden en af de mere skandaleombruste medlemmer i den britiske presse fordi han åbent var bøsse og boede sammen med David Sherlock.

At holde en begravelsestale med omtanke

Ved en begravelsestale (en eulogi) er det forventet at taleren imødekommer fire forskellige krav foruden at omtale den afdøde på en høflig og respektfuld måde. Han skal for det første anerkende at den døde rent faktisk er... død. Hvis gravtalen benægter den dødes død, vil det forekomme upassende og malplaceret. For det andet bør taleren transformere forholdet mellem den afdøde fra nutid (hvor den afdøde stadig var i live) til datid (hvor man omtaler personen som noget der har været, men ikke længere er). Det er lidt mere kryptisk, men nogen pårørende vil måske stadig fornemme den afdøde som værende i live på en eller anden måde. For at bringe dem videre er det nødvendigt at tale om den afdøde i datid frem for nutid.

CITAT 1 Gravtalen holdes altså både for at ære den afdøde at man holder talen, men det er i lige så høj grad for at minde hinanden om at livet går videre selvom man ikke behøves at glemme de afdøde.

Derudover bør taleren trøste de efterladte på baggrund dels af deres tab, men også på baggrund af at man bliver mindet om sin egen dødelighed ved sådan en lejlighed. Endelig skal taleren minde de efterladte om at den afdøde vil leve videre i fællesskabets bevidsthed. På den måde transcenderer man den nylige død og sætter den afdøde ind i en større – og mere ærefuld – kontekst.

Gravtalen holdes altså både for at ære den afdøde at man holder talen, men det er i lige så høj grad for at minde hinanden om at livet går videre selvom man ikke behøves at glemme de afdøde. Begravelsestalens ypperste funktion er derfor at bringe de efterladte videre på bedst mulig vis.

Men han sviner ham jo til!

Og det lyder jo alt sammen meget fornuftigt. Det er en ærefuld måde at mindes en kær afdød. Cleese starter da også ud i en venlig tone hvor han mindes ham gennem en mimikeren af "The Parrot Sketch" hvor Cleese selv omtaler en død papegøje på samme måde. Hele beskrivelsen leder op mod klimakset hvor Cleese retorisk spørger publikum om det ikke er en skam at en ung mand på den måde skal blive revet bort fra livet før han har haft det sjovt et medlem af Monty Pythons bør have. Men når han så uventet selv svarer at det på ingen måde er nogen skam, men han tværtimod håber at Chapman på givne tidspunkt brænder op, bryder han tilsyneladende med alle eulogiens regler og forventninger. Man kunne forvente at de pårørende til Chapman ville finde det

højest upassende at ønske ham bogstavelig talt ad helvede til, men alligevel bryder tilhørerne ud i latter – som man vil kunne høre på youtubes bid af talen.

CITAT 2 Men når han så uventet selv svarer at det på ingen måde er nogen skam, men han tværtimod håber at Chapman på givne tidspunkt brænder op, bryder han tilsyneladende med alle eulogiens regler og forventninger.

Men Cleese giver selv svaret umiddelbart efter. Han betoner at han kun siger hvad han siger fordi det ikke ville være i Chapmans ånd ikke at sige det. Selve bruddet på konventioner og genrer er altså en hyldest af den måde Chapmans levede sit liv. Det er hele denne brydning med traditionerne der leder Cleese hen til det næste store chok, nemlig når han ved begravelsen siger ”fuck”. Langt de fleste ville formentlig finde sådanne udtalelser upassende når man hylder den afdøde, men det er netop i bruddet at hyldesten skal findes. Og hvis vi kigger nærmere på teksten, vil vi se at Cleese ikke selv siger fuck, men derimod tillægger ordet Chapman. Mere konkret siger han at Chapman hviskede det i øret på ham mens han skrev talen. På den måde genkalder han Chapman fra de døde foruden at genkalde de værdier som både Chapman og Monty Pythons generelt holdt højt i hævd.

Men hvad så med de der genrekrav?

Cleese opfylder eulogiens genrer på en lidt særegen måde hvilket allerede antydes af den måde han mindes Chapman på ved at svine ham til. For det første bør taleren som nævnt anerkende at den døde nu en gang *er* død. Ved en mere almindeligt udført eulogi plejer dette krav at blive imødekommet ved at sige – som Cleese – at den døde er død. Men herefter vil den mere almindelige eulogi bevæge sig over til andre dele af talen. Cleese derimod bruger sketchen til at anerkende Chapmans død på så mange måder som det næsten lader sig gøre. Ydermere plejer talere at omskrive døden til en pænere version (eks. ”han er sovet stille ind”). Men Cleese bruger vendinger på engelsk der vel nærmest kunne oversættes med ”han er krasset af”. Men som allerede nævnt bliver hele den måde at omtale Chapmans død på til en hyldest. Første punkt er derfor opfyldt til fulde.

CITAT 3 Brugen af historierne virker med den sætning som en meget stærk kontrast. Han står levende for deres indre, men de bliver derefter brutalt mindet om dødens realitet.

Med den massive omtale af dødens realitet opfylder Cleese faktisk også eulogiens andet krav, nemlig at transformere den afdøde fra levende til død. Men det er ikke kun i omskrivningerne af døden at Cleese transformerer Chapman fra de levendes

rige til død. Også gennem brugen af de mange historier transformerer Cleese forholdet. Her bringes tilhørerne tilbage til minder der både er personlige for Cleese, men også til mere generelle handlinger udført af Chapman. Her tvinges tilhørerne til at genkalde sig Chapman som levende – de ser ham for sig mens han står i gulerodskostumet, og de mere personlige oplevelser vil de formentlig have lignende af hvis de kendte ham vel. Her kunne man fristes til at tro Cleese fejlede i transformeringen, men lige efter de meget nærværsskabende historier minder Cleese igen om at Chapman er en eks-Chapman; at han ikke eksisterer mere. Brugen af historierne virker med den sætning som en meget stærk kontrast. Han står levende for deres indre, men de bliver derefter brutalt mindet om dødens realitet.

At genskabe mindet om en elsket person, at hylde hans måde at leve livet på, at anerkende at den elskede person nu er væk og at trække på fælles oplevelser gør alt sammen at tilhørerne bliver sat i en stærk emotionel tilstand. Jeg vil mene at Cleese med talens to sidste sætninger imødekommer de sidste to krav til eulogien, nemlig det at trøste de pårørende samt minde om at den døde lever videre i minderne. Her betoner Cleese at selvom Chapman er væk, har de stadig minderne. Og det vil vare noget tid førend de forsvinder. På den måde bindes minderne om de historier Cleese lige har fortalt, sammen med den videre eksistens af Chapman i de pårørendes tanker. På den måde bliver minderne til den videre eksistens, og minderne bliver samtidig til det brændstof der gør at de pårørende kan komme videre og blive trøstet. Alt sammen i Chapmans ånd og livsstil.

Always Look on the Bright Side of Life

Med den inderlige afslutning af talen hvor Cleese taler om Chapmans fremtidige minde leder det også mod slutningen af min beskrivelse af de vigtigste elementer i talen. Både personificeringen af Chapman, såvel som hyldesten af hans værdier og genskabelsen af historierne peger alle hen mod slutningen af begravelsen.

[CITAT 4 I hele den pythonianske livsfilosofi er der altså en benægtelse af døden som noget monumentalt, men mere en anskuelse af døden som en ganske naturlig del af livet.](#)

Her samles de resterende eksmedlemmer af Monty Pythons for at synge sangen der meget vel kunne bruges som reference for pointerne. I sangen synses der om at man skal tage livets slag med et slag fordi man alligevel ender med at dø. Og selv døden får ingen stor betydning fordi man kommer med intet og forlader livet med intet. I hele den pythonianske livsfilosofi er der altså en benægtelse af døden som noget monumentalt, men mere en anskuelse af døden som en ganske naturlig del af livet. Grundlæggende er opsættelsen af begravelsen med de forskellige taler samt sangen altså en hyldest der er med til at opfylde alle de forskellige aspekter af gravtalen. Clesses bidrag til begravelsen

sætter sig på den måde ind i en større kontekst hvor selve livet og Monty Pythons livesfilosofi hyldes. På den måde trøstes tilhørerne, og denne skæve eulogi – som på så mange måder bryder med al god tone ved en begravelse – står som et lysende eksempel på at nogle gange kan brydningen med en genre netop være et passende svar.

”You will see it’s all a show/ keep them laughing as you go//just remember that the last laugh is on you//Always look on the bright side of life”

Graham Chapman's Memorial Service (1989)

Graham Chapman, co-author of the 'Parrot Sketch,' is no more.

He has ceased to be, bereft of life, he rests in peace, he has kicked the bucket, hopped the twig, bit the dust, snuffed it, breathed his last, and gone to meet the Great Head of Light Entertainment in the sky, and I guess that we're all thinking how sad it is that a man of such talent, such capability and kindness, of such intelligence should now be so suddenly spirited away at the age of only forty-eight, before he'd achieved many of the things of which he was capable, and before he'd had enough fun.

Well, I feel that I should say, "Nonsense. Good riddance to him, the freeloading bastard! I hope he fries. "

And the reason I think I should say this is, he would never forgive me if I didn't, if I threw away this glorious opportunity to shock you all on his behalf. Anything for him but mindless good taste. I could hear him whispering in my ear last night as I was writing this:

"Alright, Cleese, you're very proud of being the first person to ever say 'shit' on television. If this service is really for me, just for starters, I want you to be the first person ever at a British memorial service to say 'fuck!'"

You see, the trouble is, I can't. If he were here with me now I would probably have the courage, because he always emboldened me. But the truth is, I lack his balls, his splendid defiance. And so I'll have to content myself instead with saying 'Betty Mardsen...' [Britisk skuespillerinde. I sine alkoholikerdage yndede Chapman at kalde sig selv Mardsen fordi hun havde udtalt at hun ønskede at dø med et glas gin i hånden, red.]

But bolder and less inhibited spirits than me follow today. Jones and Idle, Gilliam and Palin [de andre medlemmer af gruppen, red.]. Heaven knows what the next hour will bring in Graham's name. Trousers dropping, blasphemers on pogo sticks, spectacular displays of high-speed farting, synchronized incest. One of the four is planning to stuff a dead ocelot and a 1922 Remington typewriter up his own arse to the sound of the second movement of Elgar's cello concerto. And that's in the first half.

Because you see, Gray would have wanted it this way. Really. Anything for him but

mindless good taste. And that's what I'll always remember about him---apart, of course, from his Olympian extravagance. He was the prince of bad taste. He loved to shock. In fact, Gray, more than anyone I knew, embodied and symbolized all that was most offensive and juvenile in Monty Python. And his delight in shocking people led him on to greater and greater feats. I like to think of him as the pioneering beacon that beat the path along which fainter spirits could follow.

Some memories. I remember writing the undertaker speech with him, and him suggesting the punch line, 'All right, we'll eat her, but if you feel bad about it afterwards, we'll dig a grave and you can throw up into it.' I remember discovering in 1969, when we wrote every day at the flat where Connie Booth and I lived, that he'd recently discovered the game of printing four-letter words on neat little squares of paper, and then quietly placing them at strategic points around our flat, forcing Connie and me into frantic last minute paper chases whenever we were expecting important guests.

I remember him at BBC parties crawling around on all fours, rubbing himself affectionately against the legs of gray-suited executives, and delicately nibbling the more appetizing female calves. Mrs. Eric Morecambe [Morecambe var en britisk komiker og ven af gruppen, red.] remembers that too.

I remember his being invited to speak at the Oxford union, and entering the chamber dressed as a carrot---a full length orange tapering costume with a large, bright green sprig as a hat----and then, when his turn came to speak, refusing to do so. He just stood there, literally speechless, for twenty minutes, smiling beatifically. The only time in world history that a totally silent man has succeeded in inciting a riot.

I remember Graham receiving a Sun newspaper TV award from Reggie Maudling [britisk politiker, red.]. Who else! And taking the trophy falling to the ground and crawling all the way back to his table, screaming loudly, as loudly as he could. And if you remember Gray, that was very loud indeed.

It is magnificent, isn't it? You see, the thing about shock... is not that it upsets some people, I think; I think that it gives others a momentary joy of liberation, as we realized in that instant that the social rules that constrict our lives so terribly are not actually very important.

Well, Gray can't do that for us anymore. He's gone. He is an ex-Chapman. All we have of him now is our memories. But it will be some time before they fade.